

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

BENZODIAZEPINŲ NUTRAUKIMO SUKELTAS PRIEŠIRDŽIŲ VIRPĖJIMAS: KLINIKINIO ATVEJO ANALIZĖ IR LITERATŪROS APŽVALGA

Darbo autorė. Agnė OKULEVIČIŪTĖ (IV kursas).

Darbo vadovė. Lekt. Gabija LAUBNER-SAKALAUŠKIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Anesteziologijos ir reanimatologijos klinika.

Darbo tikslas. Apžvelgti benzodiazepinų nutraukimo sukkelto prieširdžių virpėjimo veikimo mechanizmą, benzodiazepinų veikimo mechanizmą, skyrimo indikacijas, nepageidaujamus vaistų nutraukimo poveikius, aprašyti šios ligos klinikinį atvejį.

Darbo metodika. Literatūros paieška atlikta PubMed ir Google Scholar duomenų bazėse. Naudoti duomenys iš ligos istorijos benzodiazepinų nutraukimo sukkelto prieširdžių virpėjimo klinikiniam atvejui aprašyti.

Atvejo aprašymas. 80 metų moteris 2020 m. liepos mėnesį buvo planiškai hospitalizuota į RVUL Toksikologijos reanimacijos ir intensyvios terapijos skyrių. Pacientė skundėsi pykinimu, apetito stoka, tremoru, miego sutrikimais ir nerimu dėl priklausomybės nuo benzodiazepinų, buvo pasiryžusi nutraukti šių vaistų vartojimą. Iš gyvenimo anamnezės žinoma, jog pacientė 2 metus vartojo klonazepamą, o savarankiškai nutraukus vaistų vartojimą pasireiškė prieširdžių virpėjimas ir nerimas. Ligonei anksčiau jau buvo diagnozuota priklausomybė nuo benzodiazepinų. Taip pat sirgo arterine hipertenzija ir vidutinio sunkumo depresija. Hospitalizacijos metu pacientę toliau vargino miego sutrikimai, silpnumas ir padidėjęs arterinis kraujo spaudimas. Dėl šių simptomų pacientė buvo gydyta diazepamu, mirtazapinu ir kvetiapinu. 10-tą hospitalizacijos dieną pacientę ėmė varginti krūtinės angina, tačiau EKG pokyčių stebėta nebuvo, troponinų kiekis kraujyje buvo normos ribose (6.6 ng/l). Aritmijos epizodų šios hospitalizacijos metu stebėta nebuvo.

Diskusija. Įvairūs benzodiazepinai (BZD) gali sąveikauti su skirtingais BZD receptoriais, todėl centrinei nervų sistemai (CNS) gali pasireikšti įvairūs poveikis. PSO duomenimis, BZD naudojami daugeliui klinikinų sutrikimų gydyti: panikos priepuoliams, įvairiems epilepsijos priepuoliams, depresijai, nerimui, nemigai. BZD skyrimo indikacijos yra trumpalaikės, ilgai vartojant BZD, simptomai juos nutraukus pasireiškia priklausomai nuo vaisto veikimo trukmės. Dauguma BZD vartojimo nutraukimo simptomų atsiranda dėl padidėjusio smegenų sužadavimo. Visus simptomus galima suskirstyti į tris pagrindines grupes – psichologinius, fizinius ir jutiminius simptomus. Retas šalutinis poveikis vartojant BZD arba nutraukus vaistų vartojimą gali atsirasti dėl genetinės benzodiazepinų GABA receptorių įvairovės. Periferinių benzodiazepinų receptorių (PBR) randama įvairiuose audiniuose, tokiuose kaip inkstai, antinksčiai, smegenys ir širdis, kur šie receptoriai jungiasi prie kalcio jonų kanaly. Tačiau šie receptoriai

skiriasi nuo CNS esančių benzodiazepinų surišimo vietų. Dauguma PBR yra išorinėje mitochondrijų membranoje, todėl dažnai vadinami tiesiog mitochondrijų receptoriais (mBzR), tačiau PBR galima rasti ir kitose struktūrose, tokiose kaip branduolys ar plazmos membrana. Daugėja įrodymų, kad mBzR gali būti atsakingi už tam tikrų gyvybinių funkcijų palaikymą ir turėti apsauginę funkciją įvairioms ląstelėms, pavyzdžiui, širdies. Specifiškai šiems receptoriams susintetinti ligandai BZD veikia širdies chronotropiją ir inotropiją dėl galimos sąveikos tarp mBzR ir nuo įtampos priklausomų kalcio kanalų. Manoma, kad neigiamas poveikis inotropijai ir chronotropijai vartojant BZD atsiranda dėl konformacinių kalcio kanalų pokyčių, kai šie vaistai jungiasi prie PBR, o šių vaistų vartojimo nutraukimas gali sukelti paradoksaliai teigiamą inotropinį poveikį, sukeltą prieširdžių virpėjimą (PV).

Išvados. Šiuo klinikiu atveju aptartai pacientei benzodiazepinų vartojimas galėjo būti naudingas dėl kraujagysles plečiančio poveikio arterinei hipertenzijai, kuri yra tiesiogiai susijusi su prieširdžių virpėjimu. Gali būti, kad periferiniai benzodiazepinų receptoriai yra susiję su kalcio jonų kanalais, kurie sukelia širdies inotropijos ir chronotropijos pokyčius. Be to, apsauga nuo prieširdžių virpėjimo naudojant benzodiazepinus buvo įmanoma dėl sumažėjusio prieširdžių susitraukimų dažnio ir stiprumo. Nutraukus šių vaistų vartojimą, gali padidėti arterinis kraujospūdis, o tai padidina naujo PV atsiradimo dažnį. Nepaisant to, nėra jokių moksliskai patikimų įrodymų, apimančių šią problemą, todėl būtina atlikti tolesnius tyrimus.

Raktažodžiai. Šalutiniai reiškiniai nutraukus benzodiazepinų vartojimą; periferiniai benzodiazepinų receptoriai; prieširdžių virpėjimas nutraukus benzodiazepinų vartojimą.